

ਬਰਸਾਤੀ ਮੌਸਮ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਅ ਦਾ ਜੰਜਾਲ ਬਣੇ ਰੇਲਵੇ ਅੰਡਰਬਿਜ਼ਨ

ਕੰਮੀ ਪਤਿ੍ਖਾ

ਲਹਿਰਾਗਾਂ 2 ਸੱਤਬਰ। ਸ਼ਹਿਰ
ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਸਹੁਲਤ ਲਈ
ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਰੇਲੋਵੇ ਅੰਡਰਬਿਜ਼ਨ
ਬਰਸਾਤੀ ਮੌਸਮ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ
ਜੀਅ ਦਾ ਜੰਜ਼ਾਲ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਬੋਖੇਕ ਪੁਲ ਬਣਨ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰ
ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹੁਲਤਾਂ ਹੋਈ ਹੈ ਪਰ
ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਬਰਸਾਤ ਪੈਣ ਤੇ ਪੁਲ
ਅੰਦਰ ਪਾਣੀ ਭਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਗਰ
ਕੌਸਲ ਵੱਲੋਂ ਪਾਣੀ ਕੁਝਣ ਦਾ ਕੋਈ
ਪ੍ਰਭਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਰਾਏ, ਜਿਸ
ਕਾਰਨ ਕਈ ਵਾਰ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ
ਦੀ ਜਾਨ ਵੀ ਜੋਕਸਮ ਚੈਂਪ ਪੈ ਗਈ ਪਰ
ਫਿਰ ਵੀ ਨਗਰ ਕੌਸਲ/ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ
ਕੋਈ ਸਬਕ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਪਿਛਲੇ ਦੋ
ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪੈ ਰਹੀ ਭਾਰੀ ਬਰਸਾਤ ਦੇ
ਕਾਰਨ ਪੁਲ ਪਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਣੀ ਨਾਲ
ਭਰ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਪਰ ਨਗਰ ਕੌਸਲ ਜਾਂ
ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ
ਅਨੁਸੂਧਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਨਾ ਵਾਪਰੇ ਉਸ
ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਤਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ,
ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਰੇਲਾਵੇ ਅੰਡਰਬਿਜ਼ਨ ਵੱਖ-
ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ
ਕਥਿਤ ਲਾਪਵਾਹੀ ਕਾਰਨ ਸ਼ਹਿਰ
ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਖੋ ਬਣਿਆ
ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੁਲ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਪਾਣੀ
ਭਰ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਪੁਲ ਦਾ ਪਾਣੀ
ਸ਼ਹਿਰ ਵਾਲੇ ਅੰਡਰਗਰਾਊਂਡ ਪਾਈਪ
ਲਾਈਨ ਚੈਂਪ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ
ਸ਼ਹਿਰ ਅੰਦਰ ਨਿਕਾਸੀ ਪਾਣੀ ਦੀ
ਸਮੱਸੀਆ ਗੰਭੀਰ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ

ਹੋਰ ਦੇ ਵਖ-ਵਖ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਆਪਣੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਖੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਡਾਂ ਚੰਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਪਾਣੀ ਵੱਡਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਪਰ ਜਾਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਅਤੇ 'ਆਪਣਾ ਸਰਕਾਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਮੌਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅਖਿਲਕਾਲੀਨ ਉਹ ਮੌਤਾਂ ਕਿਥੋਂ ਗਈਆਂ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਚਲਦੀਆਂ? ਇਸ ਦੀ ਜਵਾਬ ਕੌਣ ਦੇਵੇਗਾ ਪਰ ਹੁਣ ਦੇਖਣ।

ਲੰਘਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਗੱਡੀ
ਪੁਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੀ ਥੰਦ ਹੋ ਗਈ
ਅਤੇ ਤਾਂਕਾਂ ਥੰਦ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਜਿਸ
ਕਾਰਨਨਜ਼ਵਾਨ ਤਾਂ ਕਾਰ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਤੱਤ
ਕੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਏ ਪਰ ਦੇਖਦੇ ਹੀ
ਦੇਖਦੇ ਗੱਡੀ ਪਾਣੀ ਚੋ ਛੁੱਬ ਗਈ,

ਸੁਰਕਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ
ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਨੌਜਵਾਨ
ਨਾਲ ਕੋਈ ਅਣਸਥਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਹੋ
ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਿਮੇਵਾਂ
ਹੁੰਦਾ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਕੇਣ? ਇਹ ਬਹੁਤ ਵਡਾ
ਸਵਾਲ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਨਗਰ ਕੌਸਲਾਂ

ਸਿਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਮਹੀਪਾਲ ਢਾਂਡਾ ਨੇ ਪੈਰਿਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਰਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਤਵ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2 ਸਤੰਬਰ: ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮਹੀਪਾਲ ਢਾਂਡਾ ਯੂਨੇਸਕੋ (ਇਟਥਛਫ਼+) ਦੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਪੈਰਿਸ ਵਿੱਚ 1 ਤੋਂ 5 ਸਤੰਬਰ ਤੱਕ ਆਯੋਜਿਤ ਯੂਨੇਸਕੋ ਡਿਜੀਟਲ ਲਰਨਿੰਗ ਵੀਕ-2025 ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਾਤ ਵਿਸ਼ਵ ਆਯੋਜਨ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਭਵਿੱਖ, ਡਿਜੀਟਲ ਲਰਨਿੰਗ, ਆਰਟੀਫ਼ੀਸ਼ਨਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਤੇ ਨਵੀਨਤਾ ਤਕਨੀਕਾਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸੰਗਠਨ, ਨੀਤੀ ਨਿਰਮਾਤਾ, ਸਿਖਿਆ ਮਾਹਰ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਦਵਾਨ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸਿਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਿਖਿਆ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੀਖਿਆ ਨੀਤੀ 2020 ਦੇ ਵਿਜਨ ਅਨੁਰੂਪ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਿਖਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੇ ਬਦਲਾਅ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸਤਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਸਿਖਿਆ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਇਸੀ ਵਿਦਿਆਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਨ, ਜੋ ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਨਰੋਂਦਰ ਮੌਦੀ ਦੇ ਡਿਜੀਟਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਜਨ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਏਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸਤਾ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਨਰੋਂਦਰ ਮੌਦੀ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਨਾਇਬ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਦੇ ਦੂਰਦਰਸ਼ੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਵਿਵਸਥਾ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੁਕਾਬ ਛੋਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਚਾਣ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਸਤਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਨੇ ਸਕੁਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਰਟ ਕਲਾਸਰੂਮ, ਈ-ਲਰਨਿੰਗ ਕੰਟੋਂਟ, ਡਿਜੀਟਲ ਲੈਬਸ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਤਕਨੀਕੀ ਅਧਾਰਿਤ ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾ ਕੇ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤੀਕਾਰੀ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਢਾਂਡਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਸਿਖਿਆ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਰਿਵਾਇਤੀ ਢਾਂਚੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਰਹੀ, ਸਗੋਂ ਨਵੀਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰ੍ਹਿੱਖ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤੀਆਂ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਵਰਣਣ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਡਿਜੀਟਲ ਸਿਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਮੌਕਾ ਯਕੀਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਨਾਲ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰਾਂ ਅਤੇ ਵਾਂਝੇ ਵਰਗ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਅਨੇਕ ਨਵਾਚਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਯੂਨੇਸਕੋ ਵੱਲੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣਾ ਸੂਬੇ ਲਈ ਮਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਹਰਿਆਣਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਾਣ ਵਧਿਆ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਿਖਿਆ ਜਗਤ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਸਾਖ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਯੂਨੇਸਕੋ ਡਿਜੀਟਲ ਲਰਨਿੰਗ ਵੀਕ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਮਾਡਲ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਰਹੀ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਰਾਜ ਨੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਡਿਜੀਅਲ ਅੰਤਰਾਲ (ਲੜਪਜ਼ਵ.; ਲੜਡਜ਼ਦਕ) ਨੂੰ ਪਾਟਣ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਨਿਜੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਦੀ ਗੈਪ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ 'ਤੇ ਫੋਕਸ ਕੀਤਾ। ਸਿਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਡਦ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਸਕਤੱਰ ਸ੍ਰੀ ਵਿਨੀਤ ਗਰਗ ਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਰਹੇ।

ਹਰ ਬੰਸੇ ਅਤੇ ਮਹਿਲਾ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਪਲਾਵ ਬਣਾਉਣਾ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਟੀਚਾ-ਆਰਤੀ ਸਿੱਧ ਰਾਹਿ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, 2 ਸਤੰਬਰ: ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਆਰਤੀ ਸਿੰਘ ਰਾਓ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦਾ ਹਰ ਬੱਚਾ ਅਤੇ ਹਰ ਮਹਿਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਸ਼ਸ਼ਕਤ ਬਨਣ। ਡਿਵਰਮਿੰਗ ਮੁਕਤੀ ਹਰਿਆਣਾ-ਸਿਹਤਮੰਦ ਹਰਿਆਣਾ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਉਦੱਦੀ ਪੂਰਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਮੂਲ ਸ਼ਕਤੀ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਜ ਮਾਪ-ਅਪ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੱਚੇ, ਯੁਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਜਨਨ ਆਯੁ ਵਰਗ ਦੀ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੀੜ੍ਹ ਦੀ ਲਾਗ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਠੋਸ ਕਦਮ ਚੱਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ਭਰ ਵਿੱਚ ਕੌਮੀ ਡਿਵਰਮਿੰਗ ਮੁਕਤੀ ਦਿਵਸ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੀੜ੍ਹੇ ਦੀ ਲਾਗ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸੋਂਗਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਣ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਢੁੰਗਾ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਖੂਨ ਦੀ ਕਮੀ, ਕੁਪੈਸ਼ਣ, ਭੁਖ ਨਾ ਲਗਣਾ, ਪੇਟ ਦਰਦ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਜਿਹੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1 ਤੋਂ 19 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਰਗ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਕਿਸੋਂਗਾਂ ਅਤੇ 20 ਤੋਂ 24 ਸਾਲ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਜਨਨ ਉਮਰ ਵਰਗ ਦੀ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੀੜ੍ਹਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਦਵਾਈ ਐਲਬੈਂਡਜ਼ੋਲ ਫ਼ਰੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਦਵਾਈ 26 ਅਗਸਤ 2025 ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਆਂਗਨਵਾਡੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜੋ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਇਸ ਦਵਾਈ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਮਾਪ-ਅਪ ਦਿਵਸ 'ਤੇ 2 ਸਤੰਬਰ 2025 ਨੂੰ ਇਹ ਦਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਹੀ ਸਮਾਜ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਪ੍ਰੰਜੀ ਹੈ।

ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਨਿਗਮ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿਲ ਦੇ ਦਿੱਤਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾ 'ਤੇ ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਲੋਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿਲ ਦੀ ਮੁੱਖ ਤਰਜੀਹ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸਫ਼ਾਈ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਸਿੰਗਲ ਯੂਜ਼ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਲਿਫਾਫਿਆ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਮੁੰਬਮਲ ਪਥੰਦੀ ਲਾਉਣਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਲੱਖਾਂ ਯਾਤਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਇਸ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਚਲਾਨ ਕੇਂਦ੍ਰ ਰਾਜ ਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸਾਮਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਕੇ ਜੁਗਾਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ

ਰਨਗਰੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਨਗਰ ਦੀ ਇਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਬਕਾਇਦਾ ਸਫ਼ਾਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕੁੜੇ ਦੀ ਚੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਛ ਵਾਲੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਸ਼ਤਰ ਦੀ ਦਿੱਖ ਸੁੰਦਰ ਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਦਾ ਸਾਫ਼-ਸੁਖਗਾ ਅਕਸ ਲੈ ਜਾਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਰਕਾਰ ਦੀਆ ਹਦਾਇਤਾਂ ਨਾਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸਿੰਗਲ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਵੰਚਿਤਾਂ, ਦਲਿਤਾਂ, ਪਿਛਲਿਆਂ ਅਤੇ ਖਟੀਕ ਸਮਾਜ ਦੇ ਦਿਲਾਂ 'ਚ ਆਤਮਸ਼ਾਨ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦਾ ਦੀਪ ਜਲਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਸੰਤ ਸ਼ਿਰੋਮਣੀ ਦੁਰਬਲਨਾਥ ਜੀ ਅੱਜ ਵੀ ਨਵੀਆਂ ਪੀੜੀਆਂ ਦੇ ਪਥਪ੍ਰਦਰਸ਼ਕ ਹਨ।

ਆਓ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਖਾਏ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚਲਕੇ
ਇਕ ਨਿਆਂਪਰਣ ਅਤੇ ਮਾਨਵੀਯ ਸਮਾਜ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾ 'ਚ ਅੱਗੇ ਵਧੀਏ

ਅ ਜਾ /ਅ ਜ ਜਾ /ਅ ਪਿਵ ਕਲਿਆਣ ਵਿਕਾਸ

ਗੁਪਤਰੀ ਗੁਰੂਆਨੀ ਮੇਡੀਨ, ਜਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ, ਬ੍ਰੀ-ਬਲੱਕ, ਵਿਵਾਸ ਕੇਨ੍ਟ, ਜ਼ਿਲੀ ਪੰਜਾਬ, ਆਈ ਪੰਜਾਬ, ਇਸਟੋਰੀ ਨੰਦੀਂ ਜਿੱਲੀ-02

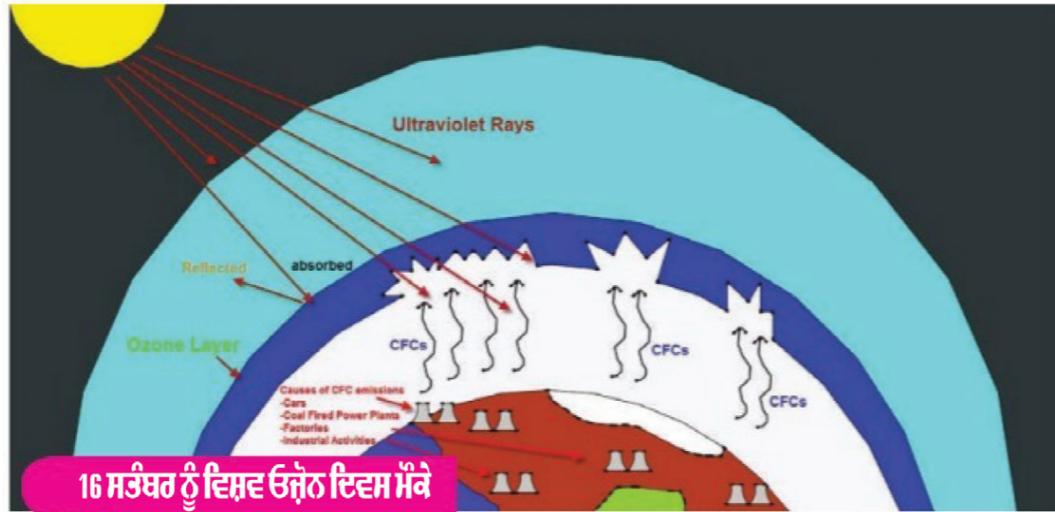
ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ (ਭਾਰਤ) ਵਿਚ 300 ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੱਪ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 50 ਦੇ ਲਗਪਗ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।	ਜ਼ਿਆਦਾ ਠੰਡੇ ਦੇਸ਼ ਜਿਵੇਂ ਆਈਸਲੈਂਡ ਅਤੇ ਅੰਟਾਰਕਟਿਕਾ ਵਿਚ ਸੱਪ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੇ।
ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਸੱਪ, ਸਾਹ ਆਪਣੀ ਚਮੜੀ ਦੁਆਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਸਮਾਂ ਲੰਘਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।	ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੱਪ 'ਸਨੇਕ ਆਈਲੈਂਡ' (ਬਾਜ਼ੀਲ) ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।
ਸੱਪਾਂ ਦੀਆਂ ਪਲਕਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਇਕ ਬਾਰੀਕ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਝਿੱਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ।	ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ 'ਛੋਟਾ' ਸੱਪ 'ਬੈਡ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਲਗਪਗ 10–12 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸੱਧਾਂ ਦਾ ਸੰਸਾਰ

● ਰਮੇਸ਼ ਬੱਗਾ ਚੋਹਲਾ
9463132719

ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਕਾਇਮ ਹੋਲ ਲਈ ਕਈ ਗੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਰਤ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ
ਆਕਸੀਜਨ, ਪਾਣੀ, ਛੁੱਕਵਾਂ ਤਾਪਮਾਨ ਤੇ ਉਜ੍ਜੋਨ ਪਰਤ। ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਇਹ
ਨਿਆਮਤਾਂ ਜਦੋਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਧੜਕਲਾ ਸੁਰੂ ਹੋਇਆ...

ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਸੁਹੱਪਲਲਈ ਉਜ਼ੋਨ ਪਰਤ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਪਰਮ ਸਹੋਤਾ

ੴ ਜੋਨ ਪਰਤ ਧਰਤੀ ਤੋਂ 10-50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ
ਉਪਰ ਵਾਧੁਮੰਡਲ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
ਓਜ਼ਨ ਇਕ ਗੈਸ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਣ੍ਹਾਂ ਵਿਚ
ਆਕਸੀਜਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ
ਸਾਧਾਰਨ ਆਕਸੀਜਨ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਦੋ ਹੀ ਹੁੰਦੇ
ਹਨ। ਸਾਮਤਲ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਇਹ ਪਰਤ
ਸਾਡੇ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਰਤ
ਸੁਰਜ ਤੋਂ ਆ ਰਿਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਸ਼ਕੀ ਪਰਵੈਂਗਰੀ
ਕਿਰਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ।
ਜੇ ਵਾਧੁਮੰਡਲ ਵਿਚ ਇਹ ਪਰਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾ ਇਸ
ਵਿਚ ਕੋਈ ਫੇਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸੁਰਨ ਦੀਆਂ ਇਹ
ਮਹਤਵਾਕ ਕਿਰਨ ਤਿਆਦਾ 'ਮਾਤਰ' ਵਿਚ ਧਰਤੀ
'ਤੇ ਪੁੱਣਟਰੀਆਂ।

ਸਾਡੇ ਸਗਰ ਦੀ ਰੋਗ ਰੋਤੁ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਜ਼ੋਨ ਪਰਤ ਦੀ ਘਾਟ ਪ੍ਰਿਬਵੀ ਦੇ ਮੌਸਮ 'ਤੇ ਵੀ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣੀ ਹੈ।

ਉਜ਼ੋਨ ਪਰਤ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਲੋਰੇਡਲੋਰੇਕਰਾਥਨ ਅਹਿਮ ਤੁਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਰਸਾਇਣ ਕਲੋਰਿਨ, ਫਲੋਰਿਨ ਅਤੇ ਕਰਾਥਨ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਦਾ ਸਿਸ਼ਾਰਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਸਾਇਣਾ ਦੀ ਖੋਜ 1928 ਵਿਚ ਹੋਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਸਾਇਣਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਫੈਲੀਰੀਜ਼ਰਟਾਂ ਵਿਚ ਆਮੌਰਿਆ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਏਅਰ ਕਿਓਂਸ਼ਨਜ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਲੱਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨ ਗੱਹਰਾ, ਬੋਹੁੰਦ ਸਥਿਰ, ਨਾ ਜਲਣਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਾਰਿਕਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਥਾਰੇਮੇਡਲੋਰੇਕਰਾਥਨ, ਕਾਰਬਨ, ਟੈਨਾਗਲਾਈਨ, ਆਈ ਜੀ ਨੂੰ

ਰਹੀਆਂ ਪਰਵੈਂਗਾਣੀ ਕਿਰਨਾਂ ਢੰਡੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਤਾਂ
ਦੇ ਰਾਸਾਇਨਿਕ ਬੰਧਨ ਤੋਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ
ਨਾਲ ਕਲੋਰੀਨ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ
ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਟਾਂ ਨੂੰ ਸਾਧਨ ਆਕਸੀਜਨ
ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦੇ ਜ਼ਾਰੀ ਕਟ ਨਸ਼ਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਐਸੇਂ
ਅਨੁਸਾਰ ਇਕ ਇਕਰਿਆ ਕਲੋਰੀਨ ਪਰਮਾਣੂ
ਇਕ ਲੋਂਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੜ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਿਰਿਆ ਕਰ
ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ
ਕਲੋਰੇਡੋਰੇਕਾਰਬਨ, ਬਾਰੋਮੇਟਾਲੋਰੇਕਾਰਬਨ ਤੇ
ਕਾਰਬਨ ਟੈਟਰਾਕਲੋਰਾਈਡ ਵਰਗੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ
ਵਾਯੁਮਿਡਲ ਵਿਚ ਪੁੱਛਿਲ ਰਿੰਗ ਖਤਰਨਕ
ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਸਾਇਣਾਂ ਦੇ ਖਤਰਨਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ
ਕਰ ਕੇ ਫੈਂਡਰੀਜ਼ਰੇਟਰਾਂ ਤੇ ਏ ਸੀ ਵਿਚ
ਹਾਈਕੋਲੋਰੇਡਲੋਰੇਕਾਰਬਨ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਦਲ
ਵਾਂਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ।

- चर रो।
 - इस दैरण उन्होंने पुलाज्ज तें उत्तरी भारत दे अंदरों रितर लगे।
 - जद॑ कैपी औसटाना सपेस 'च' कदम रखदा है तां उस नुँ 'सपेस वाक' करिए हन। 18 मारच 1965 नुँ बुमी पुलाज्ज यात्री अलेक्झेन लिउन्हेव ने परिली वार सपेस वाक वीडी मी। सुनीउ विलीआस ने सपेस 'च' मठ तें जिआआ दिन रहिए अंते मठ तें लंबी सपेस वाक करन दा रिकारड बलाइया मी।
 - औसटाना दिक खास तरुँ दे कॅपडे परिनहे रामायाना देव रामा रामा देव देव देव देव

ਇਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਪੈਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ‘ਆਈਐਸਐਸ’

ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਖਾਣਾ ਥੈਂਡ ਕੇ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ। ਉਹ ਬਸ ਭਾਵ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਰੱਖ ਕੇ ਹਵਾ 'ਚ ਤੈਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਪੋਸ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹੁਣ ਤਕ ਕਰੀਬ 15 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ 200 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਗਏ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾਂ ਅਤੇ ਸੂਨੀਤਾਂ ਵਿਲਿਆਮਜ਼ ਵੀ ਇੱਥੇ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਭਾਰਤੀ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਦੇ ਲੀਡਰ ਰਾਕੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ 1984 ਨੂੰ ਦੋ ਹੋਰ ਸੌਵੀਅਤ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਪੋਸ ਸ਼ਟਲ ਸੈਂਇਓਜ਼ ਟੀ-11 'ਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਪੁਲਾੜ 'ਚ ਪੰਚੇ ਸੀਮੀ। ਰਾਕੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ

ਦੇ 138 ਵੇਂ ਪੁਲਾੜ ਯਾਤਰੀ ਸੀ।

- ਉਹ 8 ਦਿਨਾਂ ਤਕ ਪੁਲਾੜ 'ਚ ਸੌਵੀਅਤ ਰੁਸ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਪੁਲਾੜ ਕੇਂਦਰ ਸੈਲਯੂਜ਼-7

ਪ੍ਰ: ਅਰਾਮ.ਡਿਪਲ

ਚੂਹੇ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਆਕਾਰ ਵਾਲੇ

ਸਮੁਹਿਕ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜੀਵ

ਚਮੜੀ 'ਤੇ ਕਾਲੇ ਗੂੜੇ ਭੂਰੇ ਧੱਬੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ

- ਹਨ।
 - ਇਹ ਸ਼ਾਬਾਨੀ ਜੀਵ ਹੈ, ਜੋ ਤੁੱਖਾਂ ਦੇ ਪੱਤੇ ਅਤੇ ਡੱਕੇ ਆਇ ਥਾ ਕੇ ਗੁਜਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।
 - ਗਰੀਨ ਲੈਡ ਅਤੇ ਕਿਨੇਤਾ ਵਿਚ ਇਹ ਕਾਢੀ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
 - ਸਰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਧਰਤੀ 'ਚ ਸੁਗਭ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਣ ਗਤੀ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਮਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
 - ਮਦਾ ਲੈਮਿਗ ਇਕ ਸਾਲ ਵਿਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 10 ਥੱਥੇ ਜਨ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਥਾਂਚਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਘਾ ਦਾ ਇਕ ਅਲੂਣਾ ਥਾਂਚਿਆ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਮਲ ਮੁਲਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਲਈ ਵਾਲਾ ਦਾ ਛੁਰਸ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।
 - ਭਾਵੇਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵੱਲੋਂ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਫਰ ਵੀ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਥਾਰੇ ਅਲੱਗ ਅਲੱਗ ਅਠਮਾਨ ਲਗਾਏ ਹਨ। ਇਕ ਅਠਮਾਨ ਅਠਸਾਰ ਲੈਮਿਗਾਂ ਦੀ ਗਿਰਾਵ ਜਦੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੋਜਨ ਘੱਟ ਵਿਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਲੈਮਿਗਾਂ ਦੇ ਝੁੰਡ ਸਮੁਹਿਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭੋਜਨ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਸੁੱਤ

ਹੋਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਾਇਆ ਵੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ
ਹਨ ਅਤੇ ਬਚੇ ਖੁੱਚੇ ਲੈਮਿੰਗ ਥੇਤਾਂ, ਸੜਕਾਂ,
ਜੰਗਲਾਂ ਅਤੇ ਝੀਲਾਂ ਵਿਚ ਤੈਜਨ ਨਾ ਲੱਭ
ਸਕਣ ਕਾਰਨ ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ
ਤੈਜਨ ਲਗਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੱਛੀਆਂ ਆਈ ਫੜ
ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

- ਸਮੁੰਦਰ ਦੀ ਭਾਗਰ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਜੀਵਿਤ ਦੇ ਅਠੁਭੁਲ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਮਰੀਨਾ ਭਰ ਲਗਾਉਣ ਦੌੜਣ ਕਰਨ ਹੋਈ ਬਕਾਵਟ ਕਰਕੇ ਭੁਲ ਗੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਛੁੱਥ ਕੇ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫੁੜੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਭੋਜਨ ਬਣਦੇ ਹਨ।
 - ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ ਛੁੱਥ ਜਾਣ ਦਾ ਡਰ ਜਾਂ ਅਸਮਰਥਾ ਬਾਰੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤਕ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ। ਭੁਦਰਤ ਦੇ ਇਸ ਅਨੌਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਰੱਖ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਜੀਵ ਜੰਤੂ ਵਿਗਿਆਨੀ ਲਗਾਉਣ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਅਜੇ ਕੋਈ ਸੁਗਨਾ ਜਾਂ ਆਪਾਰ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ।
 - ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਇਕ ਸੱਚਾਈ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੰਹਿਰ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹ ਇਕੋ ਇਕ ਨੁਘਾਨੀ ਹੈ।
 - ਆਸਾਮ 'ਚ 'ਖਾਜਿੜਾ' ਨਾਮੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਜਾਤਿੰਗਾਂ ਨਾਂ ਦੇ ਪੰਡੀ ਵੱਡੀ ਗਿਲਤੀ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਭਦੁਭਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।
 - ਇਹ ਇਕ ਦੁਰਲਭ ਪਾਣੀ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਪਸੂ ਪ੍ਰੋਮੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।
 - ਇਕਹਿੰਦੇ ਜਾਂ ਸਮੁੰਹਿਰ ਰੂਪ 'ਚ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਿਤੀ ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਅਜੀਬ ਰਹਸ਼ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। •

ਦੀ ਮੱਛੀ ਤੁੰਝ 'ਚ ਆ ਹੀ ਜਾਵੇਰੀ। ਹੋਰ
ਕਿਥੇ ਜਾਵੇਰੀ? ਸਭ ਕੁਝ ਸੌਰ ਵਿਚਾਰ ਕੇ
ਕਾ ਉਡਿਆ। ਸੁਸਤ ਉਡਾਂ ਭਰਦਾ ਨਦੀ
ਉਪਰ ਆਇਆ। ਉਸਨੇ ਵੀ ਬਾਗਲੇ ਵੰਗਾ
ਉਪਰੋਂ ਢਿੜਖੀ ਮਾਰ, ਹੇਠਾਂ ਆ, ਪੈਰ ਪਾਣੀ
'ਤੇ ਰਖੋ ਸੁੰਝ ਪਾਣੀ 'ਚ ਮਾਰ ਮੱਛੀ ਫੜਨ
ਪਿਆ ਪਰ ਮੱਛੀ ਫੜਤੀ ਨਾਲ ਪਾਣੀ 'ਚ
ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਡੁੱਬਿਆ ਮਰਾ ਗਈ।
 ਕਾਂ ਚੁਪੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਿੱਜ ਗਿਆ। ਨਿਕਲਣ
 ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਉਹ ਥੱਕ ਰਹ ਗਿਆ।
 ਉਸ ਨੂੰ ਡੁੱਬਿਆ ਵੇਖ ਬਹਾਲ ਤੌਜੀ ਨਾਲ
 ਉਠਦਾ ਹੋਣਾ ਆਇਆ ਤੇ ਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ
 ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਬਹਾਲੇ ਨੇ ਬਚੀ
 ਮਖ਼ਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਕਾਂ ਨੂੰ ਕੰਢੇ ਲਿਆਂਦਾ। ਕੁੜੇ
 ਦੇਰ ਆਰਾਮ ਕਰ, ਖੱਤ ਸੁਕਾ ਕਾਲਾ ਕਾਂ
 ਉਠਣ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਹਾਲੇ ਨੇ ਕਾਲੇ
 ਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸੀਹਤ ਕੀਤੀ 'ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਕਲ
 ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ'। ਕਾਂ ਬੜਾ ਸ਼ਨਿਰਿੰਦਾ
 ਹੋਇਆ। ਉਸ ਬਹਾਲੇ ਦੀ ਨਸੀਹਤ ਅੰਗੇ ਸਿਰ
 ਫੁਕਾਉਇਆ ਪ੍ਰਣ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਅੰਗੇ ਤੋਂ
 ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਕਲ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਬਾਲ ਕਥਾ

ਬੱਚਿਓ ! ਸਾਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ
ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਕਲ ਨਹੀਂ
ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਨਕਲ
ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ
ਸਾਨੂੰ ਬੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।
ਆਓ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ
ਅੱਜ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਕੀ
ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ...

